

Sygn. akt I PK 324/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko "N." Spółce z o.o. w W.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 6 sierpnia 2015 r., sygn. akt III Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2015 r., III Pa (...) Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację pozwanego, „N.” Sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 22 kwietnia 2015 r., IV P (...). Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powódki, J. D., odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy – rozwiązanie umowy o pracę na czas określony, w której strony nie przewidziały możliwości jej wcześniejszego wypowiedzenia.

Skargę kasacyjną od tego orzeczenia wywiódł pełnomocnik pozwanego, zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie:

1/ art. 29 § 3, § 3¹ i 3³ k.p. w zw. z art. 29 § 1 k.p. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie,

2/ art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 299 k.p.c. i art. 300 k.p.c. przez ustalenie domniemanej woli stron bez przeprowadzenia dowodu z ich przesłuchania, z naruszeniem art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

3/ art. 49 k.p.c. przez rozpoznanie sprawy mimo istnienia okoliczności *iudex suspectus* a mianowicie oceny materiału dowodowego co do najistotniejszej okoliczności sprawy i stworzenie przekonania o wyrobionym stanowisku Przewodniczącej składu orzekającego sądu I instancji jeśli chodzi o ocenę pisemnego oświadczenia powódki zatytułowanego „do wiadomości pracownika” na rozprawie jeszcze przed wydaniem wyroku,

4/ art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu ze złożonych na rozprawie akt postępowania Sądu Rejonowego, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O., IV P Upr (...) na okoliczność bezzasadności powództwa wynikającej z dotychczasowego orzecznictwa w analogicznej sprawie,

5/ art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. skutkujące błędną oceną materiału dowodowego.

Jako okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi.

Istotne zagadnienie prawne zostało ujęte w pytaniu: Czy oświadczenie, złożone przez pracodawcę w trybie art. 23 § 3 k.p. (z wymienieniem elementów, stanowiących informację w rozumieniu art. 29 § 3 k.p.) stanowi oświadczenie wiedzy pracownika, które z mocy powołanego przepisu staje się częścią składową stosunku pracy, czy jest to tylko informacja skierowana przez pracodawcę do pracownika, która do swej skuteczności, jeśli chodzi o ukształtowanie treści stosunku pracy jest tylko ogniwem pośrednim, tzw. wymagającym dodatkowo złożenia oświadczenia woli stron stosunku pracy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w tym zakresie skarżący podnosi, że informacja pracodawcy o warunkach zatrudnienia wynikająca z art. 29 § 3 k.p. ma charakter oświadczenia wiedzy. W niniejszej sprawie pozwany pracodawca poinformował powódkę o warunkach zatrudnienia, co obejmowało m.in. wskazanie długości okresu wypowiedzenia umowy na czas określony, co

powódka przyjęła do wiadomości. Dalej skarżący wywodzi, że ugruntowane w judykaturze i piśmiennictwie pozostaje stanowisko o możliwości zawarcia umowy o pracę ustanie a także przez czynności dorozumiane. Skoro, co także wynika z dorobku piśmiennictwa prawniczego, spośród składników umowy wymienionych w art. 29 § 1 k.p. jedynie rodzaj pracy pozostaje składnikiem przedmiotowo istotnym, to nie stanowi go już dopuszczalność rozwiązania umowy terminowej za wypowiedzeniem. Może ona zostać przewidziana w jakikolwiek sposób, w tym także poza dokumentem obejmującym treść umowy. Z treści pisma, podpisanego przez powódkę wynika, że obowiązywał ją dwutygodniowy okres wypowiedzenia.

Oczywista zasadność skargi wynika z rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy „art. 214 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. a także art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie praw człowieka i Podstawowych Wolności, kształtującej zasadę rzetelnego procesu, polegające na braku odroczenia rozprawy odwoławczej pomimo usprawiedliwienia nieobecności przez pełnomocnika i wniosku o zmianę terminu rozprawy, co skutkuje nieważnością postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c.”. Sąd Okręgowy nie uwzględnił bowiem wniosku pełnomocnika o odroczenie rozprawy, umotywowany czynnościami wchodzącymi w kolizję z nowym terminem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie podlega przyjęciu do rozpoznania.

Sąd Najwyższy pragnie przypomnieć, że w świetle jego ugruntowanego orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne wymaga sformułowania tego zagadnienia, a nadto przedstawienia własnej propozycji interpretacyjnej skarżącego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2004 r., I PK 476/03). Obejmuje wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, wyjaśnieniu dlaczego jest ono istotne, albo na określeniu, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2004 r., II PK 4/04).

Sformułowane zagadnienie nie ma waloru istotnego zagadnienia prawnego, albowiem sformułowana alternatywna zawiera dwa zdania fałszywe. Pierwsze z nich to pytanie, czy informacja, przedstawiona przez pracodawcę (oświadczenie pracodawcy) stanowi oświadczenie wiedzy pracownika. Na tak postawione pytanie można udzielić wyłącznie odpowiedzi negatywnej, nigdy bowiem oświadczenie jednej strony nie stanowi oświadczenia drugiej strony. Co więcej, w tej części alternatywy autor skargi chciałby, by oświadczenie wiedzy kształtowało treść stosunku pracy.

Tak zwane oświadczenia wiedzy nie stanowią kategorii jednorodnej a składają się na nie różnego rodzaju zachowania, w szczególności zawiadomienia (por. np. Z. Radwański w: *System prawa prywatnego* pod red. Autora, t. 2, Warszawa 2008, s. 24 i nast., o zawiadomieniach por. s. 27-28). Informacja o warunkach zatrudnienia stanowi odmianę zawiadomienia, nie stanowiącego oświadczenia woli, albowiem nie zmierza ona do wywołania jakichkolwiek skutków prawnych. Przekazuje pracownikowi wiadomości o kwestiach niezależnych od stron, tj. treści stosunku pracy w zakresie, w jakim kształtuje go ustawa (por. np. E. Maniewska, *Obowiązki informacyjne pracodawcy wobec pracownika w umownym stosunku pracy*, Warszawa 2013, s. 28 i n.). Z tych też względów nieprawdziwa pozostaje także alternatywna odpowiedź na przedstawione zagadnienie prawne – zakłada się w nim bowiem, że informacja o warunkach zatrudnienia stanowi ogniwo pośrednie w kształtowaniu treści stosunku pracy. Jako oświadczenie wiedzy przedstawiona przez pracodawcę informacja o warunkach zatrudnienia w rozumieniu art. 29 § 3 k.p. nie ma w ogóle waloru oświadczenia woli. W konsekwencji z jej przyjęciem przez pracownika do wiadomości nie można wiązać skutków w postaci modyfikacji treści stosunku pracy ukształtowanego umową, w ramach której strony złożyły prawnie skuteczne oświadczenia woli określające jego treść. Z tych względów rzekome zagadnienie nie ma waloru istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie stwarza nawet takiego pozoru.

Przechodząc do oceny drugiego ze składników wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, trzeba przypomnieć, że także Pojęcie „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej stanowiło przedmiot wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Syntetyzując je trzeba stwierdzić, że oczywista zasadność skargi powinna polegać na takim naruszeniu norm prawnych, które nie budzi wątpliwości i możliwe jest do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2007 r., I PK 113/07).

Skarżący upatruje oczywistej zasadności skargi w nieważności postępowania. Są to odrębne okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (por. art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.). Nieważność postępowania nie została ujęta w granicach podstaw skargi, Sąd Najwyższy jest jednak obowiązany wziąć ją pod uwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 *in fine* k.p.c.). Biorąc tę okoliczność pod uwagę Sąd Najwyższy nie stwierdza, by doszło do nieważności postępowania z uwagi na naruszenie prawa strony pozwanej do obrony jej praw. W okolicznościach sprawy Sąd Okręgowy nie był zmuszony do uwzględnienia wniosku pełnomocnika pozwanego o odroczenie rozprawy.

Zgodnie z art. 214 § 1 k.p.c., sąd ma obowiązek odroczyć rozprawę, gdy nieobecność strony jest wywołana nadzwyczajną okolicznością lub przeszkodą, której strona (lub jej pełnomocnik) nie może przezwyciężyć. Niemniej jednak zastosowanie tej normy w postępowaniu apelacyjnym znajduje ograniczone znaczenie z uwagi na treść art. 376 k.p.c., zgodnie z którym rozprawa przed sądem drugiej instancji odbywa się bez względu na niestawiennictwo jednej lub obu stron. Odpowiednie zastosowanie art. 214 § 1 k.p.c. (na zasadzie art. 391 § 1 k.p.c.) wymagałoby wykazania dodatkowych okoliczności, uzasadniających realną potrzebę występowania pełnomocnika pozwanego na rozprawie albo też fakt przeprowadzenia przez sąd II instancji czynności procesowych, przy których udział pełnomocnika zapewniałby stronie należytą reprezentację i ochronę jej praw.

Pełnomocnik pozwanej nie wykazał, by tego rodzaju okoliczności występowały. We wniosku o odroczenie rozprawy wskazał jedynie, że w tym samym, dniu, w którym odbywała się rozprawa apelacyjna w niniejszej sprawie (wyznaczona na godz. 13.30), wyznaczono mu termin rozprawy w innym sądzie w tej samej miejscowości o godz. 9.00. Z tak zestawionych okoliczności nie wynika, że pełnomocnik nie mógł uczestniczyć w późniejszym posiedzeniu, a nie przedstawiono żadnych innych okoliczności, świadczących o rzeczywistej

niemożności wzięcia udziału w rozprawie apelacyjnej. Nie wykazał także, że w drugiej ze spraw nie mógł korzystać z zastępstwa substytucyjnego.

Sytuacji tej nie można zatem zakwalifikować jako pozbawienia strony pozwanej możliwości obrony jej praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.